

L'APAGAFOCS

nº 3
ANY I

juliol
2009

REVISTA ESPECIALITZADA EN LA HISTÒRIA I MEMÒRIA DELS COSSOS DE BOMBERS

SUMARI

Editorial....	2
En el record....	3
Bombers de Catalunya: història i present....	4
Congrés Nacional de Bombers....	8
Parches de fuego: col·leccionisme d'escuts....	10
Es crema el suro!....	12
Hemeroteca històrica: Los bomberos habían advertido del riesgo de catástrofe. La Vanguardia (1/02/1994)....	15
!Alarma!....	16
Barcelona: tres dies sagnants de 1938....	17
Ha estat notícia....	19
Imatges: Tàrrrega 1885 i Rubí finals segle XIX....	25
Imatges: Lleida 1944 i Manresa anys '50 segle XX....	26

L'APAGAFOCS - Número 3, juliol de 2009

Director: Marc Ferrer i Murillo

Consell Assessor: Carles Savalls i Ortiz, Joan Rovira i Morató, Jesús Mestre i Campi, Pius Dóniga i Fraile.

Col·laboradors en aquest número: Joan Rovira i Morató, Andres Ballesteros i Florido, José Luis Martínez Garrido, Marc Ferrer i Murillo, Joan Marc Silvestre i Acedo i Jordi Garcia i Monte.

Fotografia de portada: Bombers de Barcelona a principis del segle XX, equipats amb extintors "Biosca". Arxiu Bombers de Barcelona.

Fotografia de contraportada: Catàleg de materials per a bombers de l'empresa "Útiles y maquinas industriales SL" de Bilbao. Dècada anys 50 del segle XX.

Per col·laborar i/o rebre **L'APAGAFOCS** només cal enviar un correu electrònic a la nostra adreça email: historiesdebombers@gmail.com

L'APAGAFOCS és una revista que té com a principal finalitat estudiar i divulgar la història dels bombers catalans en qualsevol de les seves èpoques.

L'APAGAFOCS és una revista virtual i electrònica en format .pdf, gratuïta i sense ànim de lucre. No s'edita en format paper. No fem pagar per llegir-la ni comprar-la ni tampoc paguem als nostres col·laboradors/res. La seva periodicitat és trimestral.

L'APAGAFOCS sí que es fa responsable dels articles publicats, ja que confiem en els nostres col·laboradors/res, i en el nostre propi saber fer, per publicar una cosa o una altra.

L'APAGAFOCS és una publicació que una vegada descarregada des de l'ordinador es pot fer amb ella el que es vulgui. Et convidem a reenviar-la i a difondre-la. Es permet reproduir i distribuir en qualsevol suport els articles publicats a la revista, sempre citant el seu origen i autor/a. No es permet la transformació de les obres sense l'autorització prèvia del seu autor/a.

Per col·laborar i/o rebre **L'APAGAFOCS** només cal enviar un correu electrònic a la nostra adreça e-mail: historiesdebombers@gmail.com

EDITORIAL

Novament hem de començar l'editorial amb un agraïment. Cada dia que passa ens arriben noves mostres de felicitació cap a **L'APAGAFOCS**. Nosaltres en canvi, volem agrair als nostres lectors i col·laboradors, companys i amics, que és gràcies a la vostra acollida que tirem endavant. Així doncs, gràcies novament pel vostre recolzament.

També volem agrair i volem fer una felicitació en general, ja que per fi, s'ha vist publicat el llibre "Bombers de Catalunya, història i present". Després de dos anys de feina, consulta de tot tipus de documents de 22 arxius històrics de tot Catalunya i entrevistes a desenes de persones, ja podem saber tot allò relacionat amb el naixement de les primeres companyies de bombers, al segle XIX, fins avui en dia, l'any 2009. Aquest llibre suposa una fita important per la nostra Història. A hores d'ara, juntament amb les diferents històries locals que s'han publicat els darrers anys, "Bombers de Catalunya, història i present" és una de les millors eines per descobrir, entendre i conèixer la nostra gènesi i evolució professional i organitzativa com a bombers. En el llibre es recullen més 150 anys d'història, des de dels inicis i creació dels primers cossos de bombers, fins l'actualitat, amb la particularitat que estudia el fenomen des d'una perspectiva nacional i no pas local i es parla, entre d'altres, de l'evolució del material, dels vehicles, el personals, el sou, els reglaments, els sinistres, etc. Per aquest fet, el llibre és un esdeveniment molt positiu no només pels bombers, si no també per la ciutadania en general, ja que tothom té la possibilitat de veure l'evolució històrica dels bombers. Alguns dels seus autors també estan al darrera de **L'APAGAFOCS** i això vol dir que malgrat el llibre encara hi ha molta feina per fer. En un sol llibre no es pot recollir tota la història dels bombers de Catalunya, per això la importància d'aquesta revista i també la importància que cal continuar amb la tasca d'investigació i divulgació.

Una vegada més, doncs, volem encoratjar a tothom a que tregui a la llum el nostre passat. Cal que no s'aturi la inquietud pel coneixement del nostre passat com a bombers, de la història dels nostres cossos, l'evolució dels nostres equipaments i vehicles, de la nostra història gràfica, de la nostra història documental. Des de **L'APAGAFOCS** us animem a investigar, a descobrir, a escriure. Almenys des d'aquestes humils pàgines donarem el ressò necessari als vostres articles i documents.

EN EL RECORD

José Luis Dacal i Da Bouza, de 36 anys, i Sergi Escobar i Mora, de 30 anys, eren el pilot i l'operador de vol respectivament de l'helicòpter que es va estavellar el passat 23 de juny a Mollet del Vallès, prop de prop de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, mentre carregava aigua per extingir un petit incendi a les Franqueses del Vallès. Tots dos eren treballadors de l'empresa TAF Helicòpters, contractada per la Generalitat per a la campanya forestal de l'estiu.

En Sergi va morir a l'acte, i en José Luis, que havia quedat ferit molt greu, va ser traslladat a l'hospital de la Vall d'Hebron, on va traspasar en arribar.

En el moment de l'accident, el mitjà aeri tornava d'un incendi a les Franqueses del Vallès que cremava diversos pneumàtics al camí rural de Samalús i havia afectat

matolls que hi havia a la vora. En l'extinció van participar 4 dotacions terrestres i dos mitjans aeris.

L'aparell sinistrat, model AS350 B3, tenia un dipòsit ventral amb una capacitat de càrrega de 1200 litres. Les conseqüències de l'accident van ser per una corda de la bassa d'aigua on s'estava fent la càrrega, que es va enredar amb el rotor i l'aparell va caure. Tots dos eren uns excel·lents professionals amb una experiència contrastada.

Avui és un dia trist pels bombers, dos dels seus lluitadors contra el foc han mort. Des d'aquí tot el nostre recolzament per a les seves famílies. José Luis i Sergi, moltes gràcies per tot. Bon viatge tinguin els guerrers que al seu poble han sigut fidels. Descanseu en pau. Salut, honor i glòria!

BOMBERS DE CATALUNYA, HISTÒRIA I PRESENT

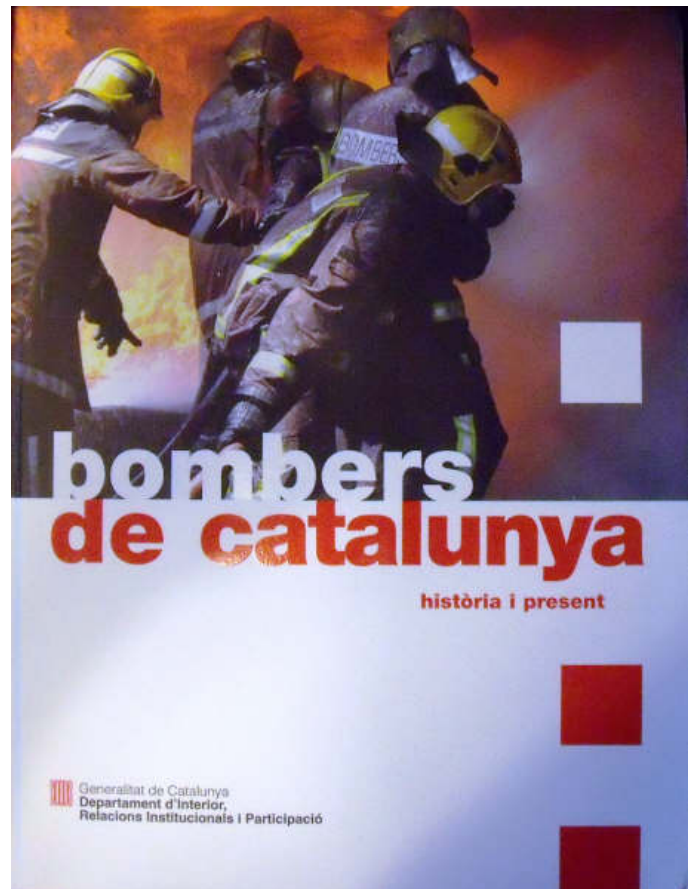
El passat 14 de juny es va presentar el llibre “Bombers de Catalunya, història i present”, editat per la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments. Aquest és el discurs de presentació que va fer en Joan Rovira, cap de la Regió d'Emergències Metropolitana Nord i dels autors.

❖ Joan Rovira i Morató

Personalment és una satisfacció poder presentar-vos el llibre “Bombers de Catalunya, Història i present”. I ho faig en nom dels diferents autors que hem participat en la seva elaboració, Marc Ferrer, Carles Savalls, Olga Lanau i Jesús Mestre com a coordinador.

De fet aquesta satisfacció ho és per diferents raons. Per una part pel fet del que avui ens reuneix aquí: la presentació d'aquest llibre. Pel que fa als autors la satisfacció que sentim de poder veure finalment el fruit del treball realitzat i de l'esforç que a tots ens ha suposat la seva redacció, pel fet que aquesta s'ha realitzat combinant el treball i les responsabilitats del dia a dia amb la seva elaboració. Per a nosaltres el repte era important: un llibre de la història dels bombers de Catalunya, és a dir, una història de tots els parcs i serveis de bombers existents a Catalunya. I que com sabeu, en origen tots són de dependència municipal. Per fer-ne una analogia és com si en un sol llibre s'hagués d'explicar la història de totes les policies locals de Catalunya. A mesura que anàvem començant a treballar se'ns feia més evident la magnitud i dificultat del projecte: impossible explicar-ho tot, i menys amb els detalls singulars de tots i cadascun dels parcs de bombers d'arreu de Catalunya. Que som més de 160 parcs i per tant altres tants municipis.

Tots els autors hem viscut (o patit) segons els casos situacions complicades per poder donar resposta a aquest compromís agafat. Les dificultats em les fonts d'informació documental, per a uns, la localització d'informants claus per a altres, i tots fent quilòmetres anant amunt i avall de Catalunya. I sempre, de manera recurrent anava ressorgint insistentment un sentiment de pensar “com m'he pogut deixar enredar d'aquesta manera...”. Per tot això que us explico podreu entendre que a qui tampoc li hem posat les coses fàcils, us ho asseguro, han estat a la Núria Iceta de l'editorial L'Avenç i al Jesús Mestres com a

coordinador de l'obra, n'estic convençut que en determinats moments alguns hem pensat que el projecte difícilment arribaria a bon port veient el particular estil i ritme de treball que cadascun dels autors anava desenvolupant. Per altra part, la publicació d'aquest llibre és també molt satisfactòria pel que significa pel Cos de Bombers de la Generalitat. Un cos de bombers, i aquí cal ser crítics amb nosaltres mateixos, ha viscut d'esquena –que no és el mateix que donar l'esquena- a la nostra particular història professional. Aquest llibre, conjuntament amb els altres editats en motiu de celebracions dels aniversaris de la seva creació, trenca clarament aquesta tendència de desconeixement de la nostra gènesi i evolució professional i

Joan Rovira, fent la presentació del llibre. A la seva dreta, el conseller Joan Saura i Núria Iceta de l'Editorial Avenc

organitzativa com a bombers. Amb aquest llibre, penso que podem afirmar, realitzem en bona part, una particular recuperació de la nostra memòria històrica. Era una assignatura pendent que avui podem donar per parcialment aprovada.

Durant molt de temps els autors d'aquest llibre, així com d'altres bombers, hem estat sempre interessats em recuperar la nostra cultura material (arqueologia industrial), la nostra història gràfica, la nostra història documental i la nostra història professional. També, alguns de nosaltres, com a professors de l'Escola de Bombers, hem intentat sensibilitzar als bombers de nou ingrés en l'existència d'aquesta història Professional i organitzativa, impartint un mòdul de història dins el Curs de Formació.

També sempre hem tingut present, recuperar material, equipaments i vehicles i intentar evitar així, la seva destrucció o desaparició. Evidentment que aquí toca assenyalar també la necessitat d'un Museu-Arxiu de tota aquesta cultura material i tècnica dels bombers, que actualment no existeix malgrat es conservi alguna cosa en algun museu, com el Museu de la Ciència i la Tècnica a Terrassa.

Els autors d'aquest llibre conjuntament amb altres bombers, sempre hem treballat en intentar trencar aquesta tendència a l'oblit. Potser oblit no és la paraula, potser seria descurança pel coneixement del nostre passat. I la nostra tasca per la història i la recuperació de la nostra memòria, s'expressa amb la publicació d'aquest llibre. Hem d'agrair al conjunt del Departament d'Interior, però molt especialment a la nostra directora, a la nostra "jefa", l'Olga Lanau, que amb la seva actitud voluntat d'anar tancant temes pendents que "la casa" tenia plantejats, ha donat l'empenta i el recolzament necessari. De fet d'agraïments hem de donar tants, que resulta impossible fer-ho ara i

Amb aquest llibre, penso que podem afirmar, realitzem en bona part, una particular recuperació de la nostra memòria històrica. Era una assignatura pendent que avui podem donar per parcialment aprovada

aquí, però en molts casos sense la seva col·laboració aquest llibre no seria el mateix. Per això a tots ells moltes gràcies de part nostra.

Feta la presentació, us comentaré breument com està estructurat el llibre. Primer hi ha un preàmbul escrit pel coordinador Jesús Mestres. A continuació hi ha el primer capítol, del qual jo en soc l'autor, titulat "S. XIX: els orígens moderns: les companyies de bombers". Us diré que es tracta d'un assaig historiogràfic sobre els diferents models que es proposen a mitjans del segle XIX per institucionalitzar el que llavors es denominaven les companyies de bombers: el model militar: els sapadors-bombers, el model milicià: el batallons de la milícia nacional i el model privat: les societats d'assegurances mútues contra incendis.

Tots aquests models coexistissin, però al final l'opció que s'imposarà serà la dels serveis de titularitat municipal o cossos de bombers. Del meu capítol a destacar, una veritable joia documental: "El tratado de extinción de incendios" d'Antoni Rovira i Trias –i vagi per endavant que l'elogi a aquesta obra no té res a veure per la

coincidència del cognom de l'autor d'aquesta obra amb el que us parla en aquest moment. Lectura altament recomanable per qualsevol bomber interessat per la nostra història.

El segon capítol està escrit per Marc Ferrer, titulat "Temps d'innovació i motorització". Es destaquen els canvis tècnics i de retruc organitzatiu que tenen la incorporació de les bombes de vapors, posteriorment dels primers vehicles a motor: autobomba i autoescala, els extintors, els cascos de metall. Un altre aspecte que cal destacar especialment: l'invent del ràcord Barcelona i de tot el suposarà en un futur. Pel que fa a l'organització dels cossos de bombers és un temps de molts canvis i reorganitzacions amb moltes particularitats segons els diferents municipis.

El tercer capítol, del mateix autor, parla només de

El conseller Joan Saura i la Directora General Olga Lanau, dialoguen amb els autors del llibre, Carles Savalls, Jesús Mestre i Marc Ferrer

El conseller Joan Saura entrega el llibre a un dels autors, Carles Savalls. A la seva dreta Núria Iceta, editora i Joan Rovira, també autor del llibre

la Guerra Civil. Malgrat ser un període molt estudiat de la nostra història recent com a país, pel que fa a bombers era un període 'fosc' en el coneixement dels treball i tasques que realitzaven i de les característiques de l'organització que els regulava. De fet en Marc aconsegueix treure a la llum episodis desconeguts dels bombers catalans, com per exemple l'expedició de bombers catalans a Madrid per col·laborar amb els seus homòlegs madrilenys en les tasques i desenrunament en els pitjors moments del denominat Setge de Madrid el juliol de 1937. Igualment el paper dels bombers en les juntes de defensa passiva, de la seva participació en el salvament de persones a causa els bombardejos de l'aviació feixista sobre la població civil en molts municipis catalans, el paper de la desconeguda Federació de Bombers de Catalunya, etc.

El capítol quart, també és de Marc Ferrer i està centrat, tal com ho diu el títol en "Els anys de la postguerra i el primer període franquista (1939-1962)". A destacar d'aquest capítol el treball realitzat al voltant de les depuracions. Els cossos de bombers pateixen en la mateixa proporció que ho fa el conjunt de la societat catalana, la depuració, empresonament, l'exili i fins i tot l'afusellament d'aquells bombers posicionats a favor de la República i declarats 'desafectos al règimen' (Val a dir que en el període del govern popular i dels episodis revolucionaris del 36, també es realitzaren algunes depuracions en alguns cossos de bombers). Professionalment és una època molt, molt grisa...Es sobreviu o s'evoluciona amb moltes dificultats, tal i com es detalla. Aquest període és pels cossos de bombers un moment dramàtic pel que fa a la situació dels equipaments, dels materials i de la mateixa organització i funcionament: precarietat i migradesa de materials i condicions de treball. A finals dels anys 50 es comencen a detectar alguns 'brots verds': hi ha renovació de material, canvis

en les organitzacions. També apareix la revista Alarma dels Bombers de Barcelona, i com ha fet destacat l'aparició d'un nou model de bomber voluntari de la mà del Pare Josep Lluís Fernández i, entre d'altres, en Jaume Ruy –que per cert enguany es jubila-.

El capítol cinc, està fet per en Carles Savalls, i es titula "Els bombers de les diputacions provincials (1962-1980)". El Carles destaca d'aquest període denominat de les Diputacions, que hi havia una voluntat de l'Estat d'organitzar un sistema o servei d'extinció amb una perspectiva més amplia que l'àmbit estrictament local. Es pensa ara en la província, i es va al final d'aquest període més enllà, que és quan les 4 diputacions catalanes comencen a pensar en la possibilitat de coordinar-se per donar una resposta a nivell de tota Catalunya, a nivell nacional. A partir de mitjans dels 70 es comenta la idea de Catalunya com a noció de territori, que pel que fa als serveis de bombers, ha de funcionar com un engranatge, com a una unitat. Però en aquella època, evidentment els recursos econòmics eren limitats. La Diputació de Lleida va tenir moltes problemes per articular un servei provincial. La de Tarragona, tot i que mai va establir-lo, va ser la primera de totes a plantejar-ho. La Diputació de Barcelona va ser la per primer cop constitueix – crea- el primer servei provincial d'extinció d'incendis i salvaments. A més, com sabeu, va ser la que va exportar el model a la resta de les Diputacions i en va donar el suport tècnic i formatiu. La Diputació de Girona també crea el seu servei i reben el suport dels tècnics de la Diputació de Barcelona.

Fa esment especial, el Carles, de les competències i capacitats d'aquest grup de tècnics, de manera que a poc a poc es va estructurant un equip de persones que –ja en la Generalitat- constitueixen un 'Servei Tècnic' molt potent i reputat.

El sisè capítol, també és d'en Carles Savalls i el títol és prou explícit: "Els bombers de la Generalitat (1980-2008)". La Generalitat recentment constituïda recull ràpidament la idea

La presentació es va fer a l'aeroport de Sabadell

de la unificació dels cossos de bombers de Catalunya i crea el 27 de juny de 1980, la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments. Es comencen a unificar tots els cossos de bombers provincials i municipals en un únic servei. El bombers són el primer servei

Els autors del llibre, d'esquerra a dreta: Olga Lanau, Carles Savalls, Marc Ferrer, Jesús Mestre i Joan Rovira

que organitza la Generalitat restaurada. (Faig un parèntesi i aprofito per dir que l'any que ve els Bombers de la Generalitat compliran 30 anys, i com que el 25è aniversari el vam deixar passar i si esperem als cinquanta potser ens queda una mica lluny...potser els trenta anys tocara celebrar-los com cal, és una idea que llenço a l'aire, a veure si algú l'agafa...)

Tornant al llibre, en aquest capítol, el Carles fa un treball excel·lent, una radiografia del Cos de bombers i de l'evolució de bona part dels serveis i especialitats, i així com les modificacions, a millor, de les condicions laborals i professionals dels seus integrants. Per aquest capítol, l'autor ha fet moltes entrevistes personals.

I el darrer capítol, el setè, és de l'Olga Lanau, titulat "Els Bombers del segle XXI". El llibre s'acaba amb aquest capítol escrit per la nostra actual Directora General (que per cert ja ha entrat a la història dels bombers, no només pel temps que porta en el càrrec, sino també pel seu paper en la transformació aconseguida en molts aspectes de la Nostra organització...) i ens planteja la seva visió del present i futur dels bombers de la generalitat de Catalunya.

Es descriu la recent reestructuració de la nostra Direcció General, de les millores aconseguides en els darrers anys en infraestructures, vehicles, equipaments i plantilles, però no acaba aquí sinó planteja la necessitat "d'anar més enllà"...

I ja per acabar el meu discurs.

Dir-vos que s'ha fet molta feina, però encara hi ha molta per fer. Aquest llibre suposa una fita important per coneix-se'ns millor, però en un sol llibre no es pot recollir tota la història dels bombers

de Catalunya. Cal continuar incentivant la realització de més històries locals dels nostres parcs de bombers, en aquest aspecte és encoratjador veure, en els darrer anys, la publicació dels llibres dels bombers de Manresa, Olot, Mataró, Terrassa, Barcelona, Vic o recentment de Tarragona.

També caldrà,

d'aquí uns anys que altres persones, que altres bombers, reactualitzin i millorin el llibre que avui us presentem amb més i millors informacions a partir de noves fonts documentals, dades o perspectives d'anàlisi, donat que el que cal és precisament relligar aquestes històries locals, molt més detallistes amb visions més generals o globals. La seva combinació és la que ens ha de permetre veure les similituds i les diferències, les continuïtats i les discontinuïtats en el procés d'institucionalització i professionalització de la nostra activitat com a bombers arreu de Catalunya.

Us convido doncs a tots vosaltres – i per acabar-

a continuar alimentant –a no apagar- la flama de la inquietud pel coneixement del nostre passat professional, de la història, evolució dels nostres equipaments i vehicles, de la nostra història gràfica, de la nostra història documental...i convido també al departament a continuar recolzant les iniciatives que en aquest sentit es puguin proposar en un futur, tal i com ha feta amb la publicació d'aquest llibre, donat que el resultat s'ho val, veritablement aquests tipus d'esforços val la pena realitzar-los, ja que els Bombers de Catalunya, els Bombers de la Generalitat, evidentment que també s'ho valen i mereixen. Moltes gràcies, també en nom de tots els autors.

* Joan Rovira i Morató es Llicenciat en Història i Geografia i diplomad en Prevenció i Seguretat Integral. Inspector del Cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya i cap de la Regió d'Emergències Metropolitana Nord.

En un sol llibre no es pot recollir tota la història dels bombers de Catalunya. Cal continuar incentivant la realització de més històries locals dels nostres parcs de bombers

CONGRÉS NACIONAL DE BOMBERS

Els dies 6,7 i 8 de maig, l'ASELF va organitzar el 22è Congrés Nacional de Bombers a la ciutat de Saragossa

❖ **José Luis Martínez Garrido**

Ressenya del 22è Congrés que va organitzar l'ASELF, *Asociación Española de Lucha contra el Fuego* i que enguany fa 50 anys, celebrat a Saragossa el seu 22è Congrés en el sí del *IV Internacional Emergency Congress*.

Fins l'any 1999, el congrés d'ASELF es desenvolupava en una sèrie de ponències tècniques, alguna exhibició de bombers (el concurs internacional del CTIF) i una petita fira de mostres dels fabricants del sector.

L'any 1999 vam intentar canviar el sistema per atraure els bombers al congrés, participant en tallers i pràctiques organitzats per i pels bombers d'intervenció. Saragossa va ser el punt d'inflexió. L'experiència va ser un èxit, i d'ençà, cada dos anys ens reunim en algun lloc amb un programa doble i no superposat, de manera que en els matins es presenten ponències tècniques sobre prevenció, innovacions normatives, estructures de serveis i d'altres, i a la tarda es fan tallers d'intervenció real. D'aquesta manera es possible l'assistència a les dues modalitats de resposta d'un mateix ofici.

L'assistència és voluntària sota inscripció i aquest any el preu era de 175€ pels no socis, incloent-hi els àpats, el dret a l'assistència i la documentació. Hem de dir que és voluntària, però certament encara queden serveis que envien els seus bombers com assistents, com instructors d'un taller, o com expositors d'una ponència.

Quan s'inicia el període d'inscripcions es reben iniciatives de grups de bombers que volen presentar la seva experiència pràctica o formativa i si es factible i transportable s'inclou el taller en el programa. Aquest any, els bombers d'Albacete han portat un dispositiu per simular fuites de productes químics i procedir al seu taponament. Fa uns anys els bombers de Saragossa van explicar el seu sistema de rescat en aparells aerogeneradors que ara són a tot arreu. Personalment vaig

Aquest any ha estat un congrés especial doncs l'Associació fa 50 anys i s'ha fet un homenatge a uns socis fundadors encara vius i presents al congrés

Cartell de l'esveniment

entregar aquest treball al sotsdirector del moment perquè li portés al GRAE. Haig de suposar que ho va fer i que els hi va servir.

Com associació sempre hem cregut en la participació i com a bombers, sabem que ningú ho sap tot però que entre tots sabem més. Aquest any ha estat un congrés especial doncs l'Associació fa 50 anys i s'ha fet un homenatge a uns socis fundadors encara vius i presents al congrés. A més, no se si coneixeu la especial relació que el cap de bombers de Vielha (José Lopez Munuera), ja mort i anterior a Canalias,

tenia amb el rei Juan Carlos. Doncs no sabem si pels 50 anys de l'ASELF o pel seu record d'en Pepe Lopez, que el monarca va acceptar la presidència del Congrés.

Quan al contingut del Congrés, en la part expositiva, han participat cossos de bombers

(Saragossa, Diputació de Saragossa, Valencia, Madrid, Comunitat de Madrid o País Basc) amb temes d'estructura de servei, modelització per l'estudi dels projectes de prevenció, visió de l'incendi del Corona o mecanismes d'intervenció de la Comunitat de Madrid per grans catàstrofes i la seva actuació a l'accident de Barajas. El cos de bombers de Saragossa va explicar el seu sistema sanitari integrat en el mateix servei.

La pròpia Associació ha presentat els projectes europeus Fire-Fight, Hazmat-Training i Fire Training, que són treballs europeus sobre matèries perilloses i models d'intervenció en sinistres. En aquests projectes liderats per ASELF i suportats pel CTIF treballen bombers, tècnics o no, però amb inquietuds de col·laboració, i com es natural, sense cobrar un euro.

Empreses privades han aportat sistemes actuals de treball de les enginyeries d'incendis, equips de darrera generació per l'escalada, sistemes de perforació de murs amb aigua (projecte Cobra), o l'us de càmeres tèrmiques als incendis.

El parc de bombers de La Almunia de Dª Godina, situat a 40 km. de la Feria de Muestras, ha estat ple d'activitats en el seu camp de maniobres. Aules, pista de conducció de T.T., laberint de fums, edifici d'intervenció de dues plantes (no us dona una mica d'enveja, per un servei provincial de 180 bombers?). Doncs allà es van trobar bombers de Ceuta, de Madrid, d'Aranda de Duero, de Valencia, de Galícia, de Màlaga, de..., i de Catalunya, sis voluntaris i dos professionals, que no diré qui són.

A la Fira es feien d'altres tallers, com taponament de fuites en una estructura de tubs que havien transportat de Albacete, escalada urbana, sistemes d'obertura de portes, taller d'hidràulica, i així varies cosses més com el programa que els bombers de Madrid tenen itinerant pels barris de la ciutat per informar a la gent dels perills del foc. Fins i tot la UME, que era a la Fira es va integrar en les pràctiques amb aigua, de manera que no es feien servir els hidrants.

Algú de vosaltres que em coneixeu, podeu saber la meva dèria per la formació . Us puc dir que aquests tipus de congressos són veritables aules de formació, a més de la relació personal que es crea amb bombers d'altres territoris amb cultures tècniques i formes de pensar diferents. Jo lamento la poca atenció que la vostra Direcció General (ja no es la meva) presta a aquestes reunions quan a Catalunya també hi ha bombers per participar en aquests

Vehicle de Centre de Comandament Avançat, del Govern d'Aragó, patrocinat per l'Obra Social de la Caixa de Pensions

esdeveniments, ensenyant i aprenent amb d'altres companys d'arreu l'Estat.

Algú podrà dir que fer-se soci d'ASELF és una cosa privada i tindrà raó, com també ho és fer-se de l'APTB, que sembla més important per una part dels tècnics de la Generalitat, que han aconsellat la presència en les seves reunions de més d'un Director General. Una i altre, amb objectius molt diferenciats, intenten relacionar els bombers en un àmbit superior al seu Servei. Els bombers de països com Itàlia, França, Portugal, Alemanya i tants altres estaran equivocats quan fan també reunions d'aquesta mena?.

Fer-te soci d'ASELF significa formar part d'un col·lectiu de bombers de tot l'Estat en el qual per mitjà de la revista FUEGO pots participar de les seves inquietuds i comunicar les teves, per no quedar-te amb la idea de que només hi ha bombers a Catalunya. Ho vaig descobrir fa quaranta anys.

Per cert, l'ASELF va recolzar des del principi la plataforma per la jubilació anticipada dels bombers que tan exitosament va concloure els seus objectius.

A la fira hi havia una part d'exposició, però majoritàriament era alta seguretat. Fins i tot, armilles antibala i robots pels Tedax, però en va cridar l'atenció dos vehicles enormes per comandament avançat, de l'Obra Social de la Caixa per Aragó i Valencia, desplegable, com si fossin barraques de fira. Tenim algun regal d'aquests a Catalunya? Després d'escriure aquestes línies, a Bellaterra ja hi ha un. Ja va bé. Ara a fer-lo funcionar com una bona eina. Dono per acabat el 22è Congrés. Si vivim l'Apagafocs i jo, us explicaré el 23è.

* José Luis Martínez Garrido va ser primer cap de l'Escola de Bombers de Catalunya i actualment és Sots inspector jubilat del Cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya.

PARCHES DE FUEGO: COL·LECCIONISME D'ESCUTS

A "www.parchesdefuego.com" trobarem una col·lecció de més de 6.000 escuts brodats de bombers de tot el món.

❖ Andres Ballesteros i Florido

Mitjançant aquest article, l'Andrés Ballesteros, bomber de Vilafranca del Penedès, ens explica la seva col·lecció de més de 6.000 escuts brodats de cossos de bombers. Des de l'Apagafocs li hem brindat aquesta oportunitat ja que, com diu ell, mitjançant el col·leccionisme també és perpetua la història dels cossos de bombers.

En primer lloc, vull agrair als meus familiars i companys i coneguts, la seva paciència, comprensió i col·laboració, ja que sense la seva ajuda, aquesta col·lecció no existiria.

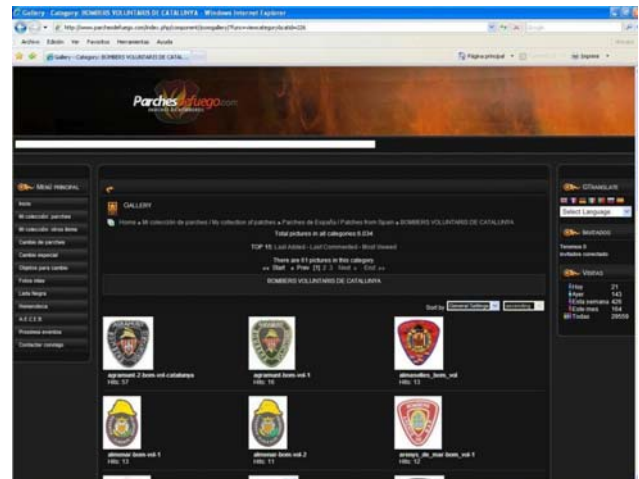
La meva col·lecció es va iniciar cap allà l'any 2000 quan vaig començar a guardar els escuts de les meves camises per canviar-les i entregar-los als meus familiars i amigats per quan viatgessin poguessin aconseguir algun escut a canvi dels que jo els hi donava. Gràcies al meu company José Fafra, vaig començar a

Andres Ballesteros, a la dreta, amb un company en un intercanvi de material de bombers a Anodrra

col·leccionar, ja que ell tenia una col·lecció i molt aviat em vaig començar a aficionar i també començar a col·leccionar. Els meus primers escuts van ser dels Bombers de la Generalitat i els seus antecedents de la Diputació de Barcelona.

L'any 2003 es van celebrar a Barcelona els Jocs Mundials de Polícies i Bombers, i vaig aprofitar

Vista de la pàgina web www.parchesdefuego.com

l'esdeveniment per penjar la primera pàgina de la meva col·lecció a internet. Aquest fet em va obrir moltes portes i poder contactar amb companys de la resta del món. També em va facilitar donar-me a conèixer i veure altres col·leccions i la manera d'estar organitzades. Els Jocs de Barcelona de 2003 també van ser una oportunitat per ampliar la meva col·lecció. Vaig poder contactar amb l'empresa que fabriquen l'escut dels Bombers de la Generalitat i vaig comprar una remesa d'escuts, que em van servir de base per intercanviar. Durant els Jocs es va habilitar un pabelló especialment per l'intercanvi de tot tipus de material relacionat amb els bombers, des d'escuts fins a cascos i gràcies a això vaig poder ampliar la meva col·lecció. L'experiència de l'any 2003 la vull tornar a repetir l'any que ve, ja que es celebren els Campionats Europeus de Polícies i Bombers

a Andorra. Com en tota col·lecció tinc moltes anècdotes al meu voltant i la manera d'aconseguir els escuts.

Una expedició de bombers de

Escut del vestit de gala dels Bombers de la Generalitat de Catalunya

Palència va anar a l'Everest i allà van realitzar 15 escuts brodats confeccionats per les dones dels xerpes. Val a dir que cada un d'aquests 15

escuts té trets diferents per la manera manual de cosir de cada dona. Evidentment jo tinc un d'aquests 15 escuts tant especials i originals. Moltes vegades també m'he trobat en alguna visites a Parcs de Bombers, el bomber de torn que em rep i no tenir cap escut per oferir-me, però tenir el detall de descosir-se el

seu i oferir-me'l.

També m'he trobat enviar un dels meus escuts i a canvi no obtenir res de res, ja que el destinatari mai em va enviar el seu. Una de les maneres d'aconseguir escuts també ha estat escrivint als parcs de bombers, a veure si em podien enviar el seu escut. També vaig escriure a les ambaixades a Espanya, però només em van respondre 3 i no vaig poder aconseguir cap escut per aquest mètode.

Cal dir però, que existeix un codi ètic no escrit, però lleial en l'intercanvi que és que la persona que contacta, és la primer a enviar el seu escut. Començar una col·lecció sempre és difícil però mica en mica es va obtenint satisfacció al veure l'arribada dels primers canvis, esperats amb impaciència i després gaudir de tenir-

los per fi en la teva col·lecció.

El fet de buscar escuts difícils d'aconseguir és tot un repte per la investigació, el fet de contactar, trobar la fórmula o persona per aconseguir-lo.

Quan vaig començar em vaig proposar primer tenir els escuts de les capitals de tots els països del món, després dels pobles i comunitats o províncies d'Espanya i després de qualsevol

lloc del món. Ara per ara, son els escuts del continent asiàtic els que més m'atreuen, suposo pel fet de ser una cultura diferent a la nostra i pels seus dissenys també molts diferents. En la meva col·lecció no diferencio entre escuts de bombers professionals, voluntaris o d'aeroport, per mi tots son bombers i realitzem la mateixa tasca.

Avui en dia tinc uns 6.000 escuts de tot el món, alguns d'ells veritables joies personals, ja sigui per la dificultat d'aconseguir-los, l'antiguitat o fins i tot el cost econòmic que van tenir. De Catalunya en tinc 77. A més dels escuts brodats, també tinc mètopes de fusta, i els anomenats "pepitos", les medalles o clauers de pell amb l'escut metàl·lic. Acompanyo aquest article amb imatges de diferents escuts de la meva col·lecció, els quals tenen un significació especial per mi, per la seva antiguitat, dificultat alhora d'aconseguir-lo o disseny molt original de molts colors, o per ser brodats amb fil d'or o plata.

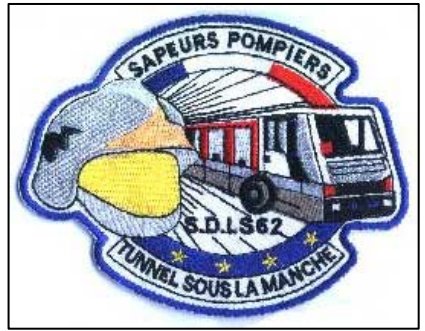
Malgrat la meva gran col·lecció mai he realitzat cap exposició, tot i que algunes persones m'han animat a fer-ho. El dia que la faci, però requerirà un gran espai, bona organització i detall en l'exposició i també bones mesures de seguretat. Vull finalitzar aquest article fent una crida a que tothom que tingui un escut brodat i me'l vulgui intercanviar o obsequiar, jo amb molt de gust ho acceptaré. També dir que formo part de l'"Asociación Estatal de Coleccionistas de Efectos de Bomberos" i animo a tothom a ser membre, ja que crec que mitjançant el col·leccionisme també és perpetua la història dels cossos de bombers.

Per contactar amb mi, mitjançant el web www.parchesdefuego.com o e-mail: andres@parchesdefuego.com

* Andres Ballesteros i Florido és bomber del Parc de Vilafranca del Penedès.

Escut de l'Expedició de Bombers de Palència a l'Everest

Bombers del túnel del Canal de la Mànega (entre França i Anglaterra)

Fire Brigade 4 d'Israel

Bombers de la base americana de Guantanamo a Cuba

Bombers del Districte de Colorado, als Estats Units

ES CREMA EL SURO!

Recull de la sèrie d'incendis que van afectar moltes empreses dedicades a la fabricació i manipulació de suro de les comarques gironines a partir de la segona meitat del segle XX

❖ **Joan Marc Silvestre i Acedo**

La indústria surera catalana ha estat des de fa segles un dels motors de l'economia al nostre país. És a les comarques gironines, especialment a l'Empordà on més incidència ha tingut el suro. La indústria suro-tapera va ser la principal activitat econòmica de moltes viles entre mitjans del segle XVII i mitjans del segle XX, fins que el turisme la va relegar a la segona posició i abans de la Primera Guerra Mundial, quan es van talar moltes sureres per la gran demanda de carbó, la producció catalana s'estimava en el 80% mundial. Tot i així, actualment el 15% dels vins, caves i xampanyes que es produeixen al món porten taps de suro gironins, bàsicament de les comarques del Gironès i el Baix Empordà.

Al llarg de tot aquest temps, la indústria del tap de suro ha tingut èpoques excel·lents i períodes de crisi. I la crisi moltes vegades venia per culpa del foc. Un incendi podia destruir tota una empresa i portar a la ruïna els amos i treballadors.

Podem destacar una sèrie d'incendis que van afectar moltes empreses dedicades a la fabricació i manipulació de suro de les comarques gironines a partir de la segona meitat del segle XX fins l'actualitat.

Abans però hem de tenir present una sèrie de circumstàncies d'aquells anys. Els destacaments de bombers disposaven de pocs homes i normalment un sol vehicle. També els hidrants i canalitzacions d'aigua eren

insuficients, si be, en moltes indústries, hi havia presència de pous i torres per abastar aigua, com element de seguretat contra els incendis. Les comunicacions tampoc no eren tan fluïdes com avui en dia i es trigava molt a poder demanar ajuda. Els dos cossos més importants

Incendi a la fàbrica «Corchera Betrán» Corcher de Santa Coloma de Farners, a l'any 1967.

de bombers eren els de Girona i els de Barcelona. Aquests darrers van ser requerits moltes vegades, però des de l'avís fins l'arribada a lloc, podien passar tres o quatre hores ben bones, com a mínim. A més, moltes vegades la tramuntana era un bon aliat de les flames que eren sufocades amb l'ajut dels veïns i treballadors, ja que tothom participava en les tasques d'extinció, no tant sols els bombers, com passa actualment.

Així podem citar, dels incendis més importants, el que va destruir el 28 d'agost de 1947 la fàbrica «Roqueta» de Llagostera, i tres cases veïnes. Mig any després, el 19 de maig de 1948, l'empresa «Heller» de Sant Feliu de Guíxols també va quedar destruïda conseqüència d'un incendi que va poder ser extingit al cap de set hores. Les tasques d'extinció del magatzem de suro

«Esteve y Messer» de Palamós va provocar el 7 de juny de 1952, un accident d'un camió dels bombers de Girona que anava a aquella vila per ajudar a sufocar-lo. El camió va sortir d'un revolt i quatre bombers van patir ferides de

Al llarg de tot aquest temps, la indústria del tap de suro, ha tingut èpoques excel·lents i períodes de crisi. I la crisi moltes vegades venia per culpa del foc

Incendi a la fàbrica de taps de suro «Emilio Castellano», a Cassà de la Selva l'any 1973.

consideració. Llavors les autoritats de Palamós van sol·licitar l'ajut dels bombers de Figueres, que malgrat arribar-hi i tot i el seu esforç i el dels nombrosos veïns i treballadors que van col·laborar en la seva extinció, el foc va calcinar tot el magatzem. El 5 de febrer de 1952, la fàbrica «Amstrong» de Palafrugell va quedar completament destruïda, tot i que en les tasques d'extinció van participar els bombers de Girona i de Barcelona amb els seus tancs d'escuma. Aquesta empresa va tornar a patir un incendi catorze anys després el 20 de gener de 1966, destruint dues naus de 3.000 metres quadrats.

El 6 d'agost de 1956 era la fàbrica «Discos de Corcho S.A.» de Palamós la que patia un violent incendi, tot provocant la pèrdua de l'edifici i tot allò que hi havia dins. Per sufocar les flames també van ser cridats els bombers de Barcelona, juntament amb els de Girona. El 16 de gener de 1959, a més dels bombers de Figueres van ser cridats bombers de Girona, el Pertús, Perpinyà i Ceret, que sense conèixer fronteres, es van adreçar a la capital de l'Alt Empordà per extingir el foc que s'havia declarat en la fàbrica «Manufacturas de Corcho Bertrán» i que gràcies a la col·laboració de tots aquests cossos de bombers es va poder controlar. Un bomber de Figueres va patir ferides durant les tasques d'extinció.

Un voraç incendi es va endur, el 16 de desembre de 1960, l'empresa «Quercus S.A.» de Sant Feliu de Guíxols, on els bombers de Girona van arribar tard per culpa d'una avaria i aquest fet va ajudar a que el foc es propagués a

Una guspira va encendre unes bales de suro i ràpidament el foc es va estendre per tot arreu

pesar dels esforços de la brigada de voluntaris de la vila. Durant la nit del 16 de gener de 1962 es va produir un violent incendi a la fàbrica de suros «Esteban y Messer» de Palamós. A causa de les flames es va avisar els Bombers de Barcelona, que es van traslladar fins a Palamós, tot contribuint a dominar les flames. El 16 de març de 1968, novament la vila de Palamós s'anava a dormir amb un fàbrica de suro destruïda per les flames: la fàbrica de serradures de suro, «Pedro Mata». Per extingir les flames van ser mobilitzats els bombers de Palamós, així com els de la fàbrica «Vincke», la Guàrdia Civil, i els veïns de la zona. La dificultat de subministrar aigua als cotxes autobombes que es veien obligats a desplaçar-se lluny per carregar els seus dipòsit va retardar l'eficàcia del servei.

El 12 de juliol de 1967 l'empresa surera «Corchera Betrán» de Santa Coloma de Farners va patir un greu incendi que la va destruir completament. A més dels bombers de Girona van ser mobilitzats els de Barcelona, Figueres, Olot i els bombers de l'aeroport de Girona, que van ser els primers en arribar. Aquests darrers van fer servir els seus moderns sistemes anti-incendis, actuant amb eficàcia per aïllar de les flames un dipòsit de butà que es trobava prop de les instal·lacions, juntament amb els bombers de Barcelona, gràcies a l'escuma especial que portaven, però malgrat els esforços no van poder salvar dues cases veïnes a la fàbrica ni els camps i un petit bosc que hi havia al voltant. Durant més de vuit hores van estar els bombers lluitant contra les flames. Una hora més tard de l'inici del foc, a

Girona un camió que transportava palla es va incendiar juntament amb el magatzem on anava a descarregar-la i aquest incendi va haver de ser apagat pels veïns i la Guàrdia Civil, mitjançant la tradicional filera de galledes, ja que no quedava cap bomber a la ciutat, per ser-hi tots a Santa Coloma de Farners. Cinc anys justos, el 17 de juliol de 1972, la mateixa empresa va patir un nou incendi que la va tornar a destruir completament a pesar de mobilitzar-se els bombers de Sant Feliu, Palamós i Girona. Durant la dècada dels anys setanta, també podem destacar l'incendi del 9 de març de 1972 que va afectar l'empresa «Mató» de Palamós, on en les tasques d'extinció van intervenir els bombers de Palamós i Girona, ajudats per nombrosos voluntaris que res van poder fer per evitar que les flames es consumissin l'empresa.

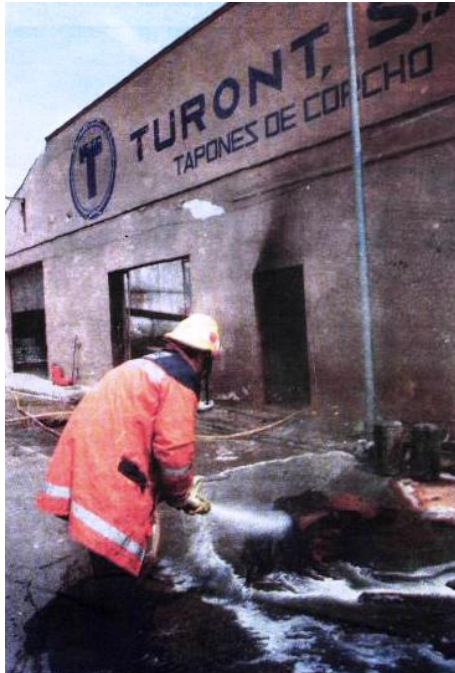
Al migdia del 26 de juny de 1973 es va declarar un incendi en la fàbrica de suro «Emilio Castellano» de Cassà de la Selva. Una guspira va encendre unes bales de suro i ràpidament el foc es va estendre per tot arreu. A més, les flames es van escampar per uns terrenys forestals a tocar de la fàbrica. Per sufocar l'incendi es van mobilitzar els bombers de Cassà de la Selva i també els de Girona. El 16 de maig de 1975 va cremar «Manufacturas de Corcho Armstrong», de Palamós, que ja havia cremat l'any 1966 i el 1952. El 6 de juny de 1977 l'empresa «Industrias Corcheras Bertran» de Palafrugell patia un violent incendi. Les flames es van veure des de 5km de distància. Durant la dècada dels vuitanta més empreses de suro van quedar reduïdes a cendres. Així podem destacar l'incendi de la fàbrica de suro «Can Mauri», a Palafrugell el 26 de juny de 1984, que a més de destruir l'empresa, dos treballadors van ser ferits per una explosió. A més dels bombers de Palafrugell, també van acudir-hi els de Castell d'Aro, la Bisbal, Girona i Torroella de Montgrí. També a Palafrugell, per la diada nacional de 1985 un incendi va destruir unes vint tones de suro en fardells que hi havia guardats en el pati la fàbrica «Ferrer i Blanch». A l'extinció del foc van acudir efectius dels parcs

de Palamós, de la Bisbal i de Torroella de Montgrí, treballant-t'hi durant més de cinc hores. El 17 d'agost de 1986 es va declarar un incendi a la fàbrica «Manufactures del Suro Lluís Rodà, SA» de Cassà de la Selva. La preocupació principal dels bombers encarregats de l'extinció va ser evitar que el foc fes esclatar un dipòsit de gas proper a les flames, que per aquesta raó, va ser refrigerat contínuament amb aigua. El 3 de juliol de 1987 l'empresa «Berna» de Cassà de la Selva, patia els efectes del foc devastador. Els bombers van tenir moltes dificultats per poder apagar el foc perquè la fàbrica no disposava de cap boca d'aigua i es van haver d'abastir d'una boca d'aigua de dins del poble i d'una altra a l'encreuament. L'extinció va durar gairebé tot un dia.

Dels darrers grans incendis que podem destacar de finals de segle XX, el que va destruir la fàbrica de taps de suro de «Turont» de Palafrugell el 24 d'agost de 1994, on un treballador va resultar ferit. En el foc hi van participar set vehicles dels Bombers de la Generalitat provinents dels parcs de l'Escala, Vall d'Aro, Torroella, Calonge, la Bisbal i dos de Palafrugell. El 21 d'octubre de 1996 les flames van destruir una nau de l'empresa «Successors d'Antonio González», de Cassà de la Selva. Quatre camions procedents dels parcs de Cassà, Maçanet i Girona van treballar en les tasques d'extinció. I finalment el 10 de març de 1999, un incendi va arrasar de la fàbrica surera «Articor» de Palafrugell. En l'extinció de l'incendi hi van treballar sis camions de bombers de la comarca.

* Joan Marc Silvestre i Acedo és historiador.

Procedència de les fotografies: Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions de Girona.

Un bomber en les tasques d'extinció de l'empresa «Turont» de Palafrugell el 1994.

Un incendi arrasa de matinada la fàbrica surera Articor de Palafrugell

Les flames van destruir la major part de l'edifici i un magatzem separat del cos central

ABASTA L'INCENDI
 El foc va destruir la major part de l'edifici i un magatzem separat del cos principal de la fàbrica. Els dies propers a l'Articor, les seges Rodonès, va explicar perquè que la nau destruïda era la més gran»

El Diari de Girona recull l'incendi de l'empresa «Articor» de Palafrugell el 1999.

HEMEROTECA HISTÒRICA

Informació publicada arran de l'incendi del Teatre del Liceu. *La Vanguardia* 1/02/1994.

22 LA VANGUARDIA

SOCIEDAD

MARTES, 1 FEBRERO 1994

SUCESOS: El fuego destruye siglo y medio de historia de la ciudad

Los bomberos habían advertido del riesgo de catástrofe

El arquitecto Ignasi de Solà Morales, conservador del teatro, también había dado la voz de alarma. Un retén de bomberos protegía cada sesión de ópera

BARCELONA. - Como la fábula de Pedro y el lobo: se tantas veces que se había sonado la alarma, parecía que nunca podría suceder. Los bomberos habían advertido en reiteradas ocasiones, por activa y por pasiva, que el Liceu incumplía la normativa de seguridad contra incendios y era un edificio de alto riesgo.

Así, sobre la mesa del concejal de distrito de Ciutat Vella, Xavier Casas, se han amontonado los informes remitidos por el Servicio de Extinción de Incendios y Salvamento (SEIS) sobre las precarias condiciones de seguridad del Gran Teatre. Casas, según fuentes municipales, había llegado a amenazar al director del Liceu, Josep Caminal, con el cierre provisional del local si no mejoraban las condiciones de seguridad.

Tan inquietante era la situación que el Ayuntamiento decidió, hace ya años, enviar un retén de bomberos cada vez que había función en el teatro. Con el paso del tiempo, este retén no sólo no disminuyó, sino que se amplió el número de bomberos desplazados.

La dirección del Gran Teatre del Liceu también tenía su propio informe negativo sobre la seguridad del recinto realizado en 1991. El estudio firmado por el arquitecto conservador del teatro, Ignasi de Solà Morales, señalaba que, por la antigüedad de la obra y los materiales empleados, el Liceu presentaba una capacidad de respuesta "muy limitada ante cualquier contratiempo". La situación del edificio, rodeado de otros inmuebles, y su especial distribución, con el acceso principal situado en un lateral del patio de butacas, contribuían a incrementar los problemas.

El informe también remarcaba la existencia bajo el escenario de una estación transformadora sobrecargada. Asimismo señaló que no había en el edificio un sistema de detección de humos y que la instalación eléctrica era "antigua y peligrosa". Por lo que respecta a las salidas de emergencia, se indicaba que eran "escasas y laberínticas".

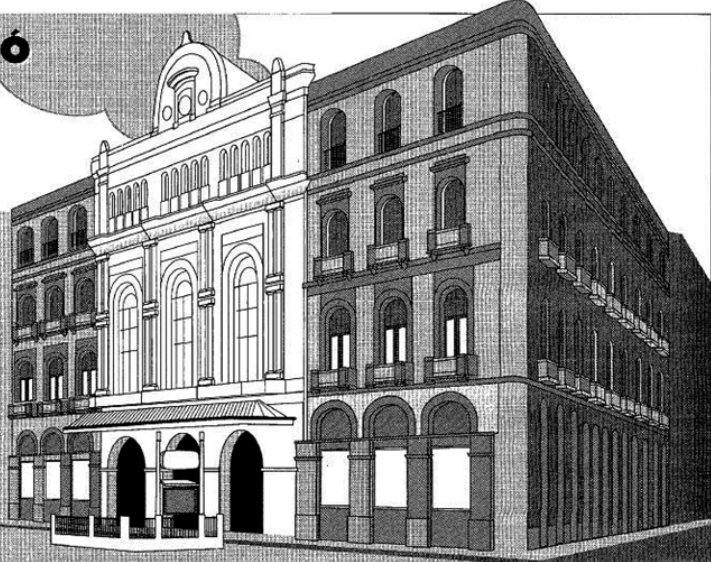
El pasado 10 de diciembre, un simple cortocircuito en la maquinaria de un ascensor volvió a disparar la alarma. El informe del jefe de guardia de los bomberos recaló la urgente necesidad de instalar más y mejores sistemas de seguridad ante las dificultades encontradas para sofocar el fuego de la maquinaria.

La dirección del Liceu ha reiterado en los últimos meses que el principal objetivo de la siempre aplazada reforma del Liceu era el de mejorar las condiciones de seguridad en el inmueble. Fuentes próximas al director del teatro, indicaban ayer que Caminal había insistido en las últimas reuniones del patronato del consorcio sobre la urgencia de disponer de una inversión de 1.000 millones de pesetas para mejorar los dispositivos de seguridad.

Otro informe elaborado por el arquitecto y socio del Cercle del Liceu, Joan Bassegoda Nonell, pedía "la mejora de la seguridad y salidas de emergencia de los subterráneos, camerinos y escenarios, así como la mejora de las escaleras y accesos, sistemas de calefacción, extinción de incendios y estación transformadora".

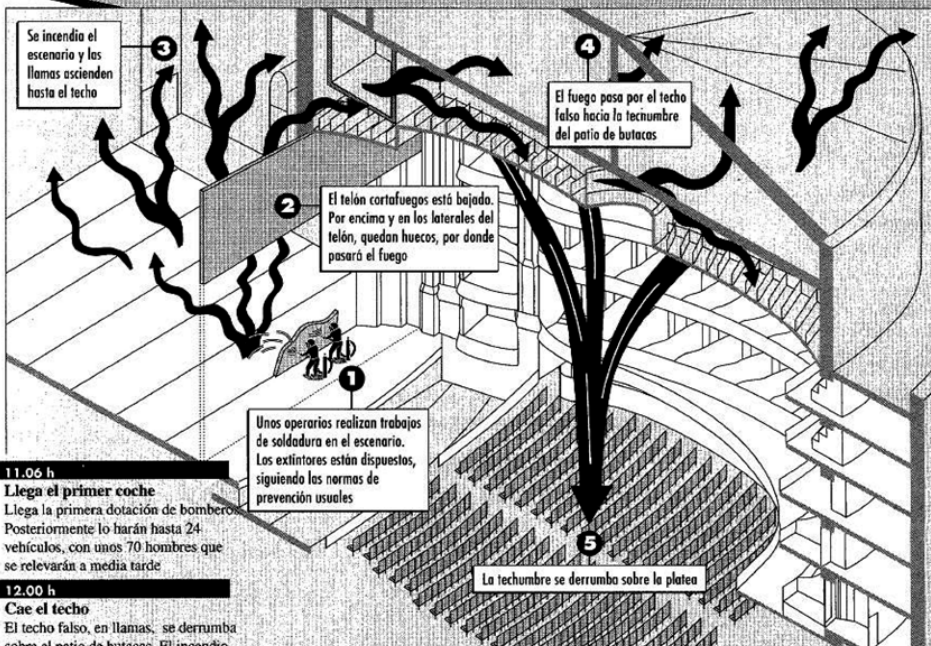
ASÍ OCURRIÓ

El Gran Teatre del Liceu, construido en 1847, afrontó ayer el tercer gran siniestro de su historia, después del incendio ocurrido en 1861 y la explosión de la bomba lanzada por un anarquista en 1893, durante la representación de la ópera "Guillermo Tell" de Rossini

10.40 h
Se inicia el incendio
Dos trabajadores realizan trabajos de soldadura en el escenario. Un grupo de escolares está siguiendo un video sobre historia de la ópera y del Liceu, en la platea. El fuego prende en la madera y se expande por el escenario, hacia el falso techo

11.03 h
Primera llamada a los bomberos
Los extintores resultan insuficientes

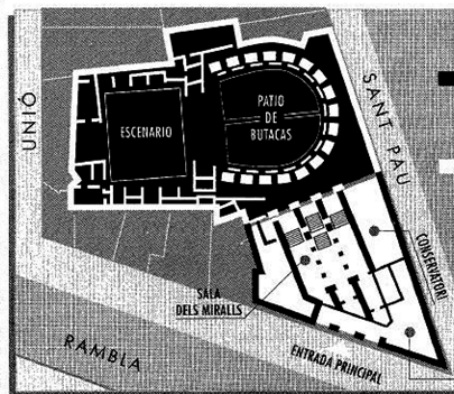
11.06 h
Llega el primer coche
Llega la primera dotación de bomberos. Posteriormente lo harán hasta 24 vehículos, con unos 70 hombres que se relevarán a media tarde

12.00 h
Cae el techo
El techo falso, en llamas, se derrumba sobre el patio de butacas. El incendio se reaviva

12.50 h
Helicópteros
Bomberos y policía retiran unos metros a los cientos de curiosos; los helicópteros han de descargar agua sobre el Liceu. Finalmente, por razones de seguridad, se desiste de atacar por aire al fuego

13.30 h
El incendio está controlado
La columna de humo sigue siendo enorme, pero el incendio ya está controlado. Aún caen ladrillos y hierros sobre la platea y brasas el suelo

18.30 h
La Rambla se abre al tráfico ascendente
La calzada ascendente de la Rambla se reabre a la circulación, tras más de siete horas de estar cerrada

BALANCE DEL SINIESTRO

El escenario y el patio de butacas del Gran Teatre del Liceu han quedado totalmente destruidos. La techumbre del edificio se derrumbó. Las dependencias del Cercle del Liceu y su colección pictórica, el Conservatori y Sala dels Miralls se salvaron. No hubo desgracias personales importantes. Dos bomberos sufrieron intoxicación leve. Otro, un esquinca. Un trabajador del Liceu resultó también con lesiones leves

!ALARMA!

Ressenya de la Revista !Alarma! editada per l'Agrupació Cultural i Esportiva del Cos de Bombers de Barcelona entre 1949 i 1993.

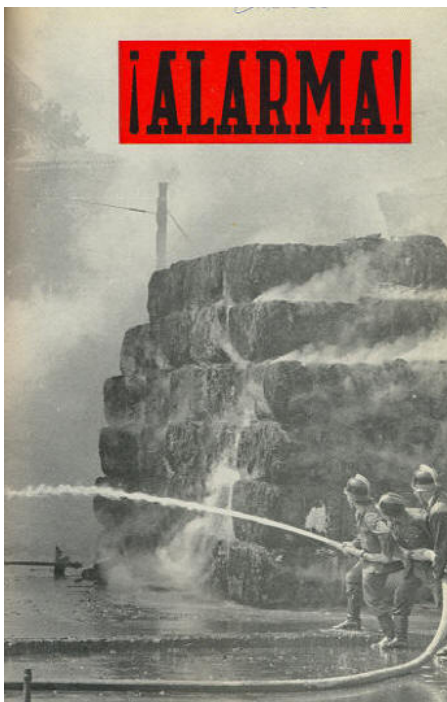
❖ Joan Marc Silvestre i Acedo

L'Agrupación Cultural y Deportiva del Cuerpo de Bomberos de Barcelona, popularment coneguda com *La Cultural* va publicar el mes de setembre de 1949 el primer número de la revista *¡Alarma!*, amb la intenció de ser un butlletí ressò de les diferents activitats de l'agrupació i també notícies relacionades amb el cos de Bombers de Barcelona i d'arreu del món i com a mitjà de difusió de millores tècniques i innovacions dels serveis d'extinció d'incendis. Sortia mensualment i a partir del número 8 la publicació va prendre una forma definida com a butlletí del Cos de Bombers.

A principis de 1955 *¡Alarma!* creix en volum i en el nombre de pàgines, i el contingut dels articles

la defineixen com una revista especialitzada en els temes d'extinció d'incendis, tot i que manté un to familiar. *¡Alarma!* es publicava cada dos mesos i la fotografia de la portada corresponia a un dels serveis destacats en aquell període de temps. En el mes d'agost de 1958 a través de les seves pàgines, es va començar una campanya per tal de crear una Federació Nacional de Bombers d'Espanya amb la finalitat d'organitzar tots els bombers espanyols, que derivaria en l'Asociación Española de Lucha contra el Fuego (ASELF) el juliol de 1961.

A partir de 1964 *¡Alarma!* va tendir a tecnificar-se i perdre part de la diversitat i vivesa dels anys anteriors. A principis de 1966 la revista va canviar la maquetació i va sortir amb una periodicitat trimestral i posteriorment bimensual. El juliol de 1967 va recuperar la periodicitat mensual. A la darrereria dels seixanta en destaquen articles especialitzats sobre temes com els incendis forestals, la prevenció i els problemes que porten sinistres en edificis de gran alçada, els sistemes d'atacar incendis de

materials radioactius o sobre energia atòmica i nuclear, sent probablement la primera revista que tractava aquesta temàtica en profunditat i seriositat. També va publicar durant uns mesos articles relacionats amb La Cançó catalana.

A partir de l'estiu de 1970 *¡Alarma!* tornava a ser bimestral i l'any següent va canviar novament de maquetació, es va modernitzar, va augmentar el nombre de pàgines i tendí a especialitzar-se una mica més. Durant la transició es van publicar algun article amb un clar

contingut polític i social i al llarg de 1977 van aparèixer els primers articles en llengua catalana i el juny d'aquell any va celebrar el 30è aniversari. A principis dels vuitanta la revista va alternar novament la periodicitat en trimestral i bimestral. L'any 1986 es va estrenar una nova capçalera i bona part dels articles en català, tot estrenant disseny i maquetació, tornant a ser trimestral.

La revista *¡Alarma!* després de publicar el número 296, a principis de 1988 va deixar d'aparèixer, tot i que el gener de 1993 es va tornar a publicar amb una periodicitat bimensual. Les seves 52 pàgines incloïen dues versions integrals, en català les 26 primeres i en espanyol les altres 26. S'estructurava en cinc fitxes tècniques segons la divisió que es realitzaven els bombers: prevenció, formació, materials, sanitat i laboratori de foc. Aquesta nova va durar només cinc números, el darrer el de setembre-octubre de 1993.

* Joan Marc Silvestre i Acedo és historiador.

BARCELONA: TRES DIES SAGNANTS DE 1938

Entre el 16 i el 18 de març de 1938, la ciutat de Barcelona va patir els pitjors bombardejos de la seva història. El Cos de Bombers va quedar més que col·lapsat.

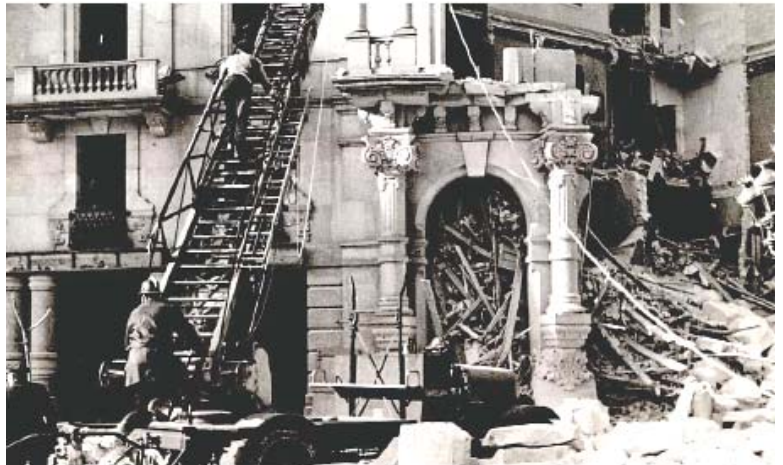
❖ Marc Ferrer i Murillo

La ciutat de Barcelona va patir els dies 16, 17 i 18 de març de 1938 una onada de 12 incursions aèries, sent els bombardejos més importants de la Guerra Civil al ser atacada tota la ciutat i també els més sagnants i destructors. Amb aquests bombardejos, els feixistes inauguraven un capítol fonamental del camí cap a l'anomenada "guerra total". El nou mètode era no concentrar els bombardejos, sinó diversificar en el temps i l'espai, i així s'augmenta la sensació de pànic i indefensió. Avui en dia encara és difícil saber el nombre de víctimes totals, però pel cap baix, entre les xifres oficials de l'època i estudis posteriors, gairebé 1.000 persones van morir i un miler més van resultar ferides en aquells tràgics dies, en uns atacs produïts de manera sistemàtica per l'aviació italiana, de dia i de nit, on el sistema d'avisos quedà totalment fora de control, ja que els barcelonins no sabien si les alarmes indicaven l'inici o la fi del bombardeig. El primer atac va començar el dia 16 a les deu del vespre, el segon, només dues

hores després. El darrer, el que feia dotzè va ser el 18 de març a les tres de la tarda. Aquell dia els atacs es van produir cada tres hores, en una ciutat on només regnava el terror.

Durant les 41 hores que van durar els bombardejos van morir el 15% de les víctimes totals catalanes per aquests atacs durant la Guerra Civil i el 25 % de les víctimes per aquest tipus d'acció a la ciutat. 119 edificis van ser totalment o parcialment destruïts. Les repercussions internacionals foren molt greus i fins i tot el Vaticà va condemnar les agressions. En l'atac de la matinada del dia 17, també van ser bombardejats El Prat i l'Hospitalet de Llobregat, on una bomba va caure sobre uns cables d'alta tensió i Barcelona va quedar

Gairebé 1.000 persones van morir i un miler més van resultar ferides en aquells tràgics dies

Els bombers a la Gran Via de les Corts Catalanes el 17 de març de 1938

completament a les fosques. D'aquells bombardeigs, una de les escenes més terribles va ser la d'un incendi que es va declarar al migdia del dia 17 quan una bomba va impactar sobre un camió militar carregat d'explosius a la cruïlla de la Gran Via de les Corts catalanes amb el carrer de Balmaes. El camió, els seus 23 ocupants i un nombre indeterminat de vianants es van volatilitzar a l'instant. L'efecte de la bomba es va multiplicar en caure sobre el

camió, arrasant tot el que va poder. La deflagració va ser enorme i va crear una columna de fum d'uns 250 metres d'alçada. A més van començar a cremar una sèrie de cases i

Bombardeig de Barcelona el 17 de març de 1938, a les 07:40

Efectes de l'explosió d'una bomba sobre un camió d'explosius a la Gran Via de les Corts Catalanes amb carrer Balmes el 17 de març de 1938

vehicles. La Gran Via va quedar devastada en una àrea compresa entre el carrer Balmes i la Rambla de Catalunya. La majoria d'edificis d'aquesta zona es van ensorrar causant nombrosos víctimes. Dues hores després de l'explosió, els bombers de Barcelona que encara treballaven en les tasques d'extinció i salvament van haver de demanar l'ajut de dotacions arribades des de l'Hospitalet. Durant aquests tres dies els equips de salvament i els bombers van quedar desbordats, malgrat l'ajuda de molts voluntaris. Per agreujar la situació d'aquells dies, una de les bombes va afectar el parc de Bombers de Sant Andreu a primeres hores del dia 18. Els bombers de Barcelona van efectuar aquells tres dies un total de 69 sortides amb un total de 287 bombers en servei, encara que les conseqüències d'aquests terribles bombardejos van prolongar les actuacions dels bombers fins setmanes després, per realitzar tasques de desenrunament o fins i tot d'enderrocament de les restes dels edificis per perill de caure, on va arribar un moment en que pràcticament no hi havia mitjans ni per il·luminar i poder continuar les tasques per les nits, ni per retirar la runa que s'acumulava per voreres i carrers tot suposant un obstacle i perill per a la circulació de vehicles i vianants. En algunes memòries es recull la situació viscuda a Barcelona, per alguns soldats que havien tornat

¡Qué espíritu de sacrificio el de estos abnegados bomberos, trabajando incesantemente, acudiendo a múltiples lugares a la vez!

del front i que ara descansaven a la capital catalana. Aquells dies van ser pitjor que ser a les trinxeres.

Dies més tard, el 26, la Vanguardia, fent un balanç d'aquells bombardejos destacava: "*¿Y los bomberos? Merece un comentario aparte el trabajo ímprobo que realiza este cuerpo ejemplar, con el material insuficiente, como sería insuficiente el de cualquier ciudad del mundo que se hallara en nuestras trágicas circunstancias, ¡Qué espíritu de sacrificio el de estos abnegados bomberos, trabajando incesantemente, acudiendo a múltiples lugares a la vez! Para dar una idea, aunque sólo sea aproximada, de este trabajo abnegado, baste decir que durante los bombardeos estuvieron actuando 48 horas sin reposo*".

Els bombers són incapaços de donar l'abast a l'allau de demandes de socors durant aquells dies. Arriben al lloc, sovint sortejant runes i sots i les bombes que encara cauen, auxiliem i rescaten ferits, treuen cadàvers, apuntalen sostres i parets, apaguen les flames, i encara no han finalitzat el servei, que reben una nova

alarma i s'han de desplaçar cap a una altra situació igual o pitjor de desesperada i urgent. També cal tenir present que fora de servei, els bombers eren ciutadans normals i corrents, exposats, amb les seves famílies al terror de les bombes, tenint l'angoixa i la por com a companyes sempre presents en tots els mesos de guerra, per tant, és difícil poder descansar

fàcilment i oblidar-se de la guerra.

Durant aquells dies, els bombers barcelonins tenien una manca important de personal experimentat, ja que molts dels seus membres son al front, com a voluntaris o cridats per la seva lleva. Una altra tasca sovint no reconeguda dels bombers i dels serveis de rescat després d'un bombardeig va ser la localització i troballa d'objectes que es trobaven entre les runes, que s'havien de dipositar als jutjats per retornar a les víctimes o als seus familiars o coneguts. Els bombers van rebre moltes notificacions d'agraïment per haver trobat, recuperat i retornat objectes i documents. Cal reconèixer, doncs, la gran tasca i sacrifici dels bombers barcelonins durant la Guerra Civil.

* Marc Ferrer i Murillo és historiador, bomber voluntari, co-autor del llibre "Història dels Bombers de Terrassa" i del llibre "Bombers de Catalunya: història i present".

HA ESTAT NOTÍCIA...

➤ **Activada la fase d'emergència del Plaseqcat pel vessament d'un producte corrosiu a Polinyà**

La matinada del 8 de maig la Direcció General de Protecció Civil va activar, la fase d'emergència del Plaseqcat (Pla d'Emergències del Sector Químic de Catalunya) pel vessament d'un producte corrosiu en una empresa situada al carrer Pintor Fortuny del polígon Industrial Sud-est de Polinyà (Vallès Occidental). Fins al lloc es van traslladar 8 dotacions dels Bombers de la Generalitat, les quals van localitzar un bidó de 1.000 litres d'un producte que va entrar en reacció emetent gasos corrosius a l'exterior de l'empresa 'CTX SA', que es dedica a la distribució i venda de productes químics i equips per a la desinfecció de l'aigua de piscines. Abans de l'arribada dels bombers, uns 20 treballadors de l'empresa del costat, Peguform Iberica SL, van ser desallotjats preventivament. L'ambulància dels bombers va atendre un total de 6 persones: 3 treballadors de l'empresa Peguform i 3 treballadors més d'una altra empresa del costat, tots per una lleu inhalació del producte i sense requerir traslladat hospitalari. El producte, que no va comportar cap risc per a la població, va ser transvasat en un nou recipient i es va retirar.

➤ **Eufòria als Parcs de Bombers**

Els bombers que estaven de guàrdia les nits del 2 de maig, 7 de maig, 13 de maig, 16 de maig i 27 de maig van celebrar les victòries del FC Barcelona. Per aquest ordre: la pallissa contra el R.Madrid per 2 a 6; l'empat victoriós contra el Chelsea 1 a 1, amb el golàs d'Iniesta a l'últim minut; la final de Copa del Rei contra el Ath.Bilbao per 1 a 4; la derrota del Madrid a Vila-Real i la proclamació matemàtica de campions de lliga i la victòria a la final de la Champions League contra el Manchester. El Barça és l'equip preferit entre la majoria dels bombers catalans i aquests van viure unes guàrdies amb molta eufòria barcelonista. Anècdotes d'aquelles jornades n'hi ha moltes, però la més típica, és interrompre el partit per un servei o sortir posteriorment a causa d'algun acte vandàlic, especialment alguna crema de contenidors. Els bombers de la ciutat de Barcelona van ser els que van tenir els "post-partit" més mogut i amb més serveis.

➤ **Incendi en una empresa a Rubí**

Els Bombers de la Generalitat van donar per controlat, a les 16.15 hores del dia 7 de maig, l'incendi en una nau de l'empresa Recymet Systems SL, situada al número 76 de l'avinguda

Antoni Gaudí del polígon Industrial Rubí Sud a Rubí (Vallès Occidental) De l'empresa, que es dedica al reciclatge i comercialització de ferralles i residus industrials, va cremar una de les tres fileres de ferralla de diferents metalls i va quedar afectada la coberta de la nau, d'uns 600 metres quadrats. Un total de 13 treballadors de l'empresa i de les empreses veïnes van ser desallotjats durant les tasques d'extinció que van durar més de 5 hores i que van mobilitzar disset dotacions dels Bombers.

➤ **Els Bombers de la Generalitat guanyen a Màlaga l'accés al concurs "World Rescue Challenge" de Frankfurt**

L'equip dels Bombers de la Generalitat, format per sis membres del parc de bombers de Sabadell, va quedar tercer en la classificació general del V Concurs Nacional de Rescats en Accidents de Trànsit celebrat a la ciutat de Màlaga entre el 6 i el 8 de maig. Una classificació que li permet participar al 'World Rescue Challenge', que enguany es celebrarà a Frankfurt (Alemanya), entre el 21 i el 24 d'octubre. La classificació la van obtenir gràcies a les bones posicions que van aconseguir en les diferents maniobres que van haver de fer: segon en comandaments, segon en equip tècnic, tercer en la maniobra "immediata" i quart en la maniobra "stàndard". En aquesta trobada van participar 20 equips de bombers d'11 comunitats autònomes de l'estat espanyol, amb l'objectiu de facilitar l'adquisició de nous coneixements i l'intercanvi d'experiències sobre les tècniques d'excarceració que utilitzen els bombers en el rescat de persones atrapades en accidents de trànsit. De cara a l'any vinent, Bombers de la Generalitat seran els amfitrions del VI Concurs Nacional de Rescats en Accidents de Trànsit el qual es celebrarà a Tarragona.

➤ **Nou cap de parc**

En el segon trimestre de 2009 es va incorporar en les noves funcions de cap de parc dels Bombers de la Generalitat de Catalunya: Enric Ramírez Araujo com a cap de parc de Valls (RE-Tarragona)

➤ **Incendi en un gratacel d'Hospitalet de Llobregat**

El 29 d'abril es va declarar un incendi en una torre de 18 plantes en construcció a la plaça Europa de l'Hospitalet de Llobregat (Baix Llobregat), que va obligar a desallotjar els quatre treballadors que es trobaven a l'interior de l'edifici. El foc va afectar una de les dues torres que construeix l'empresa

Martinsa Fadesa en aquesta zona de la ciutat, la que està més pròxima a les Torres Fira. Les flames es van originar al pati d'instal·lacions de la torre i es van estendre ràpidament a la resta de plantes, fet que va provocar una gran columna de fum visible des de diversos punts de l'Hospitalet i Barcelona. Les escales i els vestíbuls de les plantes de la torre van quedar plens de fum, per la qual cosa els Bombers van procedir a l'evacuació dels quatre treballadors que hi havia en aquell moment, que no van quedar ferits. Un total de catorze dotacions de Bombers van treballar per controlar el foc. La Guàrdia Urbana de l'Hospitalet va tallar el trànsit entre la Gran Via i el carrer Ciències per facilitar els treballs dels Bombers.

Els Bombers en les tasques d'extinció

➤ **Guanyadors del setè Premi de Relats Curts de Bombers de Barcelona**

Un any més s'ha convocat el Premi de Relats Curts de Bombers de Barcelona que aquest any va celebrar la setena edició. Al premi van optar catorze narracions. El jurat aquest any va tenir com a escriptor convidat Màrius Serra. Per unanimitat, el jurat va determinar, el 21 d'abril, concedir el primer premi al relat de Miquel Àngel Sanz "Les dues cares del foc".

➤ **Compareixença de Joan Boada per informar sobre el límit d'edat per a accedir al cos de bombers**

El 5 de maig, reunida la Comissió de Peticions del Parlament de Catalunya, en sessió ordinària va tenir lloc la compareixença del secretari general d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Joan Boada, davant dita Comissió perquè informés sobre el límit d'edat per a accedir als cossos de bombers i de policia, a causa d'una sèrie de peticions individuals. Pel que fa als

Bombers, Boada va recordar que Llei de Bombers del 1994 diu que el límit d'edat és 35 anys. El govern de la Generalitat, en aquesta legislatura, tenia pensat fer un canvi normatiu en la llei de Bombers i entre aquests canvis el límit d'edat. La nova llei és preveu presentar-la al juliol o al setembre, tot i que dependrà dels diferents partits la seva rapidesa alhora d'aplicar. Boada va dir que en la nova llei es retiraria el límit d'edat i pel que fa l'accés, les proves físiques seran igual per a tothom, depenent de l'edat. L'edat mínima per accedir al Cos de Bombers serà de 18 anys. Boada va dir que amb el canvi del límit d'edat, no tenen present una qüestió de rendibilitat econòmica, ja que una persona que entri a partir dels 35 anys, es jubilarà al cap de 20-25 anys, el que es busca és que tothom tingui els mateixos drets, tingui l'edat que tingui. Boada va recalcar que com a molt, després de vacances, al setembre, hi ha el compromís de presentar l'avantprojecte de la nova llei, que entre d'altres, hi haurà canvis i nous articles, tant o més importants com el límit d'edat i sobre els bombers voluntaris. Creu que després de 15 anys sense canviar la Llei de Bombers es farà la nova llei d'una manera ràpida perquè creu que tots els partits tenen la voluntat de canviar-la. També va dir que amb la nova llei, les següents convocatòries de bombers seran continuades a causa de les jubilacions i perquè cal continuar amb el nombre de 2.400-2.500 bombers funcionaris. Boada va finalitzar la compareixença tot esperant que a principis del 2010 la nova llei estigui enllestida i que per les convocatòries de l'any 2010 ja no hi hagi el límit d'edat.

➤ **La Comissió de Peticions demana al govern que es pugui accedir als cossos de bombers i mossos amb més de 35 anys**

La Comissió de Peticions va aprovar per unanimitat en la sessió del 20 de maig una resolució en què insta el govern a "presentar, abans que finalitzi el proper període de sessions, un projecte de llei que modifiqui la llei 5/1994, del 4 de maig, de regulació dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya, per tal d'eliminar el límit d'edat màxim per accedir al cos de bombers de la Generalitat" i a "estudiar les mesures a adoptar per tal d'eliminar el límit d'edat d'accés al cos de Mossos d'Esquadra-Policia de la Generalitat". Amb aquesta resolució la comissió dona resposta a dues peticions que van entrar al registre el setembre del 2008, que reclamaven que es pogués accedir a tots dos cossos amb més de trenta-cinc anys. Abans d'adoptar la resolució la comissió havia sol·licitat un informe al Departament d'Interior, Relacions

Institucionals i Participació sobre el límit d'edat per accedir a tots dos cossos. Després d'estudiar-lo, el 5 de maig la comissió va escoltar el secretari general del departament, Joan Boada, que hi va comparèixer per informar sobre aquesta qüestió. En el cas dels bombers el canvi del límit d'edat passa per la modificació de la llei, mentre que en el dels mossos caldria reformar el reglament d'accés al cos.

➤ **Els bombers d'Igualada estrenen el nou edifici de dependències del parc**

Els 31 bombers i els 14 forestals que treballen al parc d'Igualada ja fan vida al nou edifici de dependències, que s'ha construït aprofitant la reforma general del parc. Les obres, que han servit per doblar la superfície de l'equipament, han tingut l'objectiu de "millorar les condicions de treball d'unes persones que es juguen la vida per fer front a la seguretat dels altres", segons va ressaltar el conseller d'Interior, Joan Saura, en l'acte d'inauguració de les reformes el 30 de maig. El parc de bombers d'Igualada, situat al carrer Masquefa, es va estrenar l'any 1975. L'antic edifici era de planta baixa amb una superfície de 665 metres quadrats. Amb les obres, el parc d'Igualada ha passat a tenir una superfície útil total de 1.259 metres quadrats.

➤ **Un incendi forestal a la Portella crema unes 20 hectàrees**

Una vintena de dotacions terrestres i tres mitjans aeris dels Bombers de la Generalitat van treballar el 27 de maig per controlar el foc que va afectar, a quarts de set de la tarda, la vegetació al marge del riu Noguera Ribagorçana, al seu pas pel municipi de la Portella (Segrià). El foc es va controlar a un quart de deu del vespre, i es va donar per extingit a l'endemà. L'incendi va afectar una superfície aproximada de 20 hectàrees, bàsicament de canyes, matolls, pins i xops. El foc no va suposar cap perill per a la població, ja que es trobava allunyat del nucli habitat.

➤ **Dos incendis a Puigcerdà obliguen a desallotjar 65 veïns**

Dos incendis declarats la matinada del 22 d'abril, en dos edificis de Puigcerdà (Cerdanya) van obligar a desallotjar un total de 65 veïns. Uns 40 veïns de l'immoble situat al carrer Abat Oliba van haver d'abandonar durant gairebé una hora els seus domicilis cap a les 3.48 hores després d'incendiar-se un cotxe a l'aparcament subterrani. Els Bombers de la Generalitat, van traslladar al

lloc un total de vuit vehicles. Un altre incendi, de dimensions més reduïdes, al quadre de comptadors d'un edifici, situat al carrer Canigó, també va obligar a desallotjar les 25 persones que hi havia a l'interior. En aquest cas, l'Ajuntament i la Policia Local van buscar un allotjament alternatiu durant la nit per a aquests veïns, ja que la companyia Fecsa no podia garantir el subministrament d'energia elèctrica fins l'endemà. Sis dotacions dels bombers van treballar en l'extinció del segon foc.

➤ **Congrés "Intervenció dels Bombers davant el risc químic"**

Uns 250 bombers de 12 cossos d'arreu de l'estat espanyol i professionals de la seguretat de parcs químics van participar del 3 al 5 de juny en el congrés 'Intervenció dels Bombers davant el risc químic', que es va desenvolupar a Tarragona. El congrés destinat a bombers, tècnics de protecció civil, personal dels departaments de seguretat de la indústria química, d'empreses de transport de mercaderies perilloses i de fabricants d'equipament específic d'intervenció en emergències químiques, va tenir per objectiu posar en comú experiències d'arreu en l'àmbit de la seguretat industrial química i la resolució de les emergències en aquest context. El simposi estava emmarcat en els actes de commemoració dels 150 anys dels Bombers de Tarragona. Joan Boada, secretari general del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, va participar en la cloenda del congrés i va destacar la gran tecnificació del Cos de Bombers de la Generalitat, tot recordant "l'esforç molt important" que el departament estava duent a terme des de feia 2 anys per renovar i ampliar la flota de mitjans aeris i de vehicles de Bombers de la Generalitat, on va destacar la recent adquisició de 4 furgons de risc químic, dotacions amb tot el material necessari per fer front emergències d'aquest tipus.

➤ **Activada l'alerta del Transcat per un camió que fuitava àcid clorhídric a l'àrea de servei de la Jonquera**

El Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) va activar a les 23.20 hores del 2 de juny, l'alerta del Pla d'Emergències per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Ferrocarril i Carretera, Transcat, perquè un camió cisterna aturat a l'àrea de servei Porta Catalana de la Jonquera (Alt Empordà) va tenir una fuga de la càrrega que transporta d'àcid clorhídric. Els Bombers de la Generalitat van treballant amb 6 dotacions per aturar i recollir uns 100 litres del producte fuitat, tot instal·lant un contenidor

especial sota la cisterna malmesa per tal de retenir l'àcid clorhídric. Paral·lelament, també es va fer neteja del ferm ja moll amb sepiolita, per absorbir l'àcid. Cap persona va resultar ferida ni tampoc no va caldre demanar cap evacuació ni cap confinament de població. L'única cosa que es va fer, va ser retirar els vehicles que hi ha estacionats a la rodalia del camió.

➤ **Desallotjades 600 persones per una incendi forestal a Pals**

Un incendi declarat a primera hora de la tarda del 20 de juny en una zona coneguda com Quermany Petit, propera a Pals (Baix Empordà) va obligar a desallotjar com a mesura preventiva unes 600 persones -la majoria dels quals eren al càmping Mas Patotxes i en un restaurant-. L'incendi va afectar 21 hectàrees de vegetació i també va afectar dues carreteres, que es van haver de tallar al trànsit. Una trentena de mitjans terrestres dels Bombers de la Generalitat, juntament amb 8 mitjans aeris van treballar per extingir l'incendi.

Un helicòpter sobrevola els boscos de Pals

➤ **Els Bombers de la Generalitat incorporen nous vehicles que doten de major especialització al cos**

El conseller d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Joan Saura, va presentar el 28 de maig, els nous vehicles a la seu del Departament, tot destacant que "més del 90% del material mòbil del cos de Bombers és nou des de fa quatre anys" Els nous vehicles serveixen per a millorar el transport dels equips respiratoris, coordinar la distribució de recursos en un sinistre i per facilitar la logística Interior ha invertit en la nova flota de vehicles especialitzats 1.377.157 euros, i està previst incorporar en el futur 68 nous vehicles per

un import de 16.851.911,99 euros. Els nous vehicles són: 1 Furgó d'Equips Respiratoris (FER), assignat a la Unitat de Suport Operatiu Logístic (USLO) de Cerdanyola del Vallès; 4 Unitats de Punt de Trànsit (UPT) destinades a les regions d'emergències de Girona, Metropolitana Nord, Metropolitana Sud i Tarragona; 1 vehicle de càrrega (UCA) destinat a la Sala Central de Bombers (Cerdanyola del Vallès); i 2 furgons de salvament apícola que substituiran els vehicles que hi havia fins ara als parcs de bombers voluntaris de Viladecavalls (Regió d'Emergències Metropolitana Nord) i Sant Climent de Llobregat (Regió d'Emergències Metropolitana Sud).

➤ **Convocades 35 noves places de bombers a Barcelona**

L'Ajuntament de Barcelona va obrir l'1 d'abril una nova convocatòria per crear 35 noves places de bombers. L'oferta pública va ser oberta a homes i dones d'entre 16 i 35 anys. Els opositors hauran de passar proves culturals, psicotècniques, de català i una fase pràctica de conducció i aptitud física.

➤ **Un incendi obliga a evacuar 150 malalts de l'Hospital General de l'Hospitalet**

L'incendi produït el primer de juny a quarts d'una del migdia a l'Hospital General de l'Hospitalet de Llobregat va quedar extingit cap a dos quarts de tres del migdia. La fumera intensa que va provocar el foc va dificultar molt les tasques dels bombers, que van trigar més de mitja hora a localitzar el focus d'inici. Vint-i-dues dotacions dels bombers de la Generalitat van treballar en l'extinció i ventilació. En total, 151 pacients del centre van ser desallotjats. Tres persones van resultar ferides lleument durant les tasques d'extinció del foc. A causa de l'incendi es va activar l'alerta del pla Procicat.

Una de les malaltes de l'Hospital General de l'Hospitalet de Llobregat és evacuada

➤ Crema el Bages

La setmana del 22 al 30 de juny, quatre grans incendis van afectar la comarca del Bages. El primer a Saló i Sant Mateu de Bages, va mobilitzar 56 mitjans terrestres i 9 mitjans aeris, a més de dos hidroavions del 'Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino'. Per aquest foc es va activar el pla Infocat en fase d'alerta. El cap de l'incendi, va travessar la Serra de les Garrigues i va entrar en el terme municipal de Cardona i al bosc de Santa Susanna. 24 hores més tard es va donar per extingit, després de cremar 194 hectàrees, un terç de les quals de vegetació agrícola i la resta de vegetació forestal.

El segon incendi es va iniciar el dia 29 al migdia al terme de Santpedor i va obligar evacuar com a mesura preventiva 20 persones de la masia d'agroturisme Vallbona i va envoltar algunes cases habitades. A causa de l'incendi es va activar el pla Infocat en fase d'emergència-1. Van treballar una cinquantena de vehicles i 8 mitjans aeris. El foc va cremar unes 70 hectàrees, de pi blanc, matoll i camps de cereals afectant Santpedor, Sant Joan de Vilatorrada i Callús. Es va donar per extingit la nit del 30.

El tercer incendi va tenir lloc també al migdia, del dia 30, iniciat en uns camps de blat a Sant Fruitós de Bages. En les tasques d'extinció van treballar 26 vehicles dels Bombers, 10 mitjans aeris i 18 vehicles més de vuit ADF del Bages. Es van cremar una quarantena hectàrees, majoritàriament de camps de blat, i va ser extingit a la matinada. A causa del foc es va tallar l'autopista i la carretera de Sant Fruitós. El fum es va deixar sentir per moments fins i tot a Manresa.

El quart incendi va començar a les 6 de la tarda del mateix dia 30 a Aguilar de Segarra i va mobilitzar 35 mitjans terrestres i 13 d'aeris dels Bombers i 17 vehicles de les agrupacions forestals del Bages. El foc es va originar també en uns camps de blat. A la matinada es va donar per extingit després d'haver cremat unes vint hectàrees.

Imatge de l'incendi de Santpedor del dia 29 de juny.

➤ Incorporació dels Bombers Voluntaris de l'Ajuntament de Badalona al Cos de Bombers Voluntaris de la Generalitat de Catalunya

El 2 de juliol el secretari general del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Joan Boada, i l'alcalde de Badalona, Jordi Serra, van signar un conveni de col·laboració en relació amb el Cos de Bombers Voluntaris d'aquesta ciutat. L'acord recull la incorporació dels bombers voluntaris de l'Ajuntament de Badalona al Cos de Bombers Voluntaris de la Generalitat de Catalunya. A través d'aquest conveni, l'Ajuntament de Badalona ha cedit a la Generalitat de Catalunya divers material de què disposaven els seus bombers voluntaris. Mentre no es posi en marxa el nou edifici del Parc de Bombers que s'està construint al barri de Canyet, el conveni preveu que la DGPEIS de la Generalitat pugui utilitzar els espais situats a les dependències de la Guàrdia Urbana com a magatzem de recursos materials. Els bombers voluntaris (una trentena aproximadament) que passin a formar part del Cos de Bombers Voluntaris de la Generalitat, ho faran com a bombers voluntaris de la secció activa del Parc de Badalona, un cop superat un procés formatiu i els reconeixements mèdics i físics necessaris.

➤ Salvador Brotons compon 'Crònica d'un incendi' per recordar el foc del 1994 al Berguedà i el Bages

El músic i compositor Salvador Brotons ha escrit 'Crònica d'un incendi' per encàrrec de l'Orquestra de Cordes del Berguedà, amb l'objectiu de mantenir viu en la memòria el catastròfic incendi de l'estiu del 1994 a les comarques del Berguedà i el Bages. La intenció del compositor és reproduir musicalment el devastador incendi en una obra vivencial i reflexiva en un sol moviment compacte i sense interrupcions. Gravada i editada sobre un muntatge de vídeo a partir d'imatges recollides durant el fatídic incendi de 1994, el dvd 'Crònica d'un incendi' està a la venda i els beneficis obtinguts es destinaran a finalitats ecològiques a les comarques del Berguedà i el Bages.

➤ Es posa la primera pedra del futur Parc del Port de Bombers de Barcelona

El 23 de juny, en un acte amb l'alcalde Barcelona Jordi Hereu, es va posar la primera pedra del futur Parc del Port de Bombers de Barcelona, situat a la confluència del passeig Josep Carner i el passeig

de Montjuïc. El futur parc donarà cobertura a la zona portuària, Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i barri de Sant Antoni (Eixample), comptarà amb 3.012 metres quadrats, tindrà capacitat per a un màxim de 34 efectius per torn, i es preveu que les obres finalitzin el primer semestre de 2011. La nova instal·lació dels bombers serà sostenible i amb una organització d'espais que prioritzï l'eficàcia i la velocitat operativa.

➤ **A Barcelona la caserna de bombers del Clínic es traslladarà al parc de Joan Miró**

El parc provisional de bombers de l'Eixample s'ubicarà al carrer d'Aragó a la confluència amb el carrer de Tarragona. És a dir, sobre la llosa del parc de Joan Miró, amb orientació cap a la banda de muntanya. Com a conseqüència de les obres que ha de realitzar l'Hospital Clínic a la zona de la caserna de bombers de l'Eixample (carrer de Provença) s'ha de buscar un emplaçament provisional per a aquest servei. El parc provisional de bombers tindrà una dotació mitjana d'entre 24 i 30 bombers cada dia. L'edifici, una construcció modular d'elements prefabricats de formigó, tindrà una superfície total aproximada de 2.500 metres quadrats. Disposarà d'una dotació d'onze vehicles aproximadament. Està previst iniciar la construcció del parc provisional de bombers el mes d'agost de 2009 i finalitzar-la a finals d'any. En aquest sentit, el trasllat dels bombers es podria materialitzar el primer trimestre del 2010.

➤ **Nous Bombers**

El 3 de juliol es van lliurar els diplomes als cent onze aspirants que van finalitzar el curs de Formació Bàsica per a Bombers de la Generalitat. 108 són homes i 3 són dones, provinents de 73 poblacions diferents de Catalunya. Els alumnes s'incorporaran als parcs de Bombers, on han de realitzar un període de 320 hores pràctiques. També dels Bombers de la Generalitat, després del procés de promoció interna, a partir d'aquest estiu hi haurà 18 nous sergents i 35 caporals més. Pel que fa als Bombers de Barcelona, des de principis de juliol, s'han incorporat 45 nous bombers que són els primers que han seguit el nou Pla de formació marcat pel Pla director que amplia les hores formatives per accedir al Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament. Entre els nous 45 hi ha la segona bombera de Barcelona, i al setembre passaran a fer guàrdies en un parc i després d'un any seran nomenats bombers de carrera.

➤ **Sis importants incendis agrícoles en tres dies**

El primer de juliol es va declarar un incendi al municipi de Plans de Sió (Segarra). Va afectar 240 hectàrees de vegetació agrícola i van treballar una cinquantena de mitjans terrestres i 9 mitjans aeris. L'endemà van començar dos incendis més de vegetació agrícola a la comarca de La Noguera, als municipis de Oliola, i Vilanova de l'Aguda on els agricultors van col·laborar en l'extinció

Incendi de Cabanabona

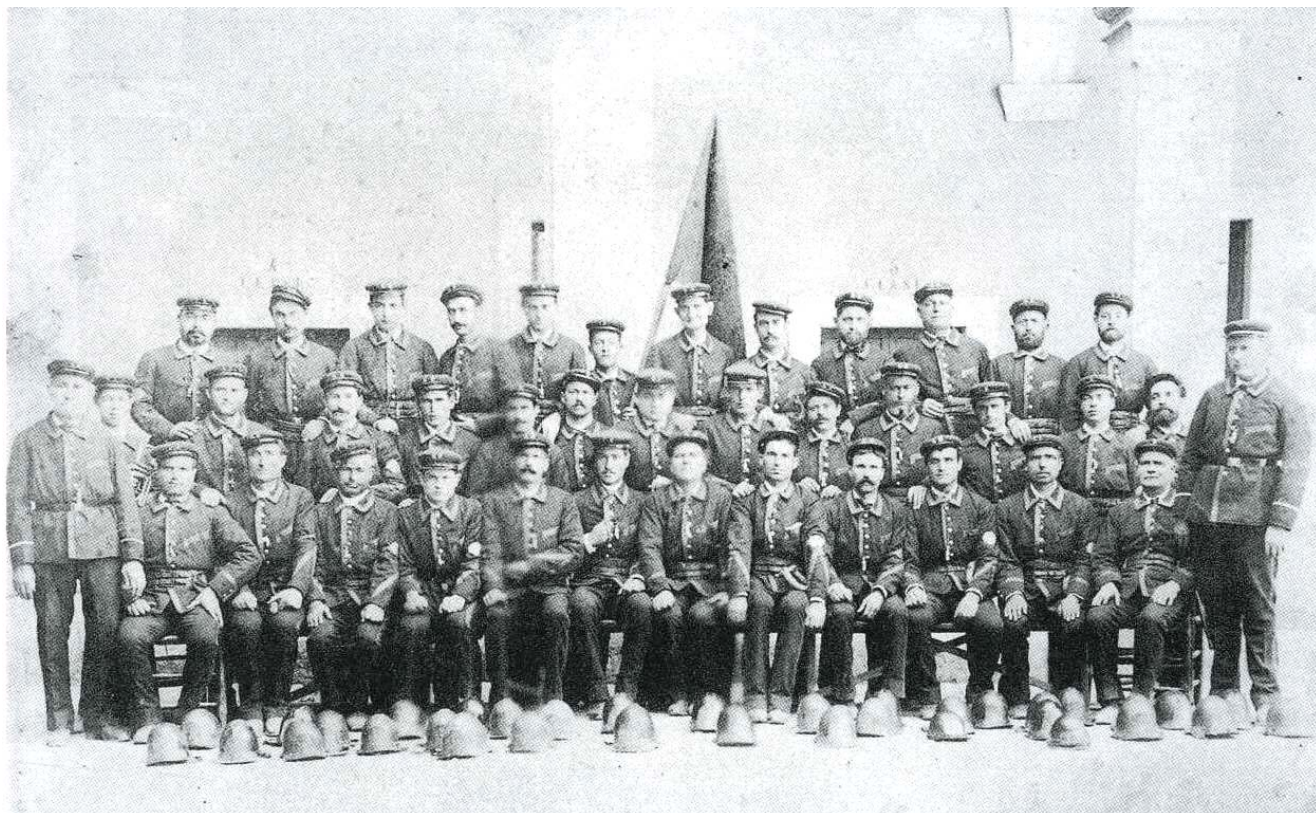
llaurant finques per crear tallafocs. Poques hores després dos nous incendis es van declarar a les Oluges (Segarra) i a Nalec (Urgell), on sis persones van ser desallotjades. Els incendis van obligar a activar el Pla Infocat en fase d'alerta. El balanç d'aquests incendis va ser 115 hectàrees cremades a Oliola, 43 ha a Vilanova de l'Aguda, 188 ha a les Oluges i 40 ha a Nalec. En aquests 4 incendis es van mobilitzar més de setanta vehicles dels bombers i 14 mitjans aeris. El 3 de juliol, un sisè incendi de vegetació agrícola va afectar Cabanabona (La Noguera) afectat 170 hectàrees de vegetació, majoritàriament agrícola. En aquest incendi van treballar trenta dotacions dels bombers.

AMPLIACIÓ D'INFORMACIÓ A L'APAGAFOS

Gràcies a un parell de col·laboracions volem ampliar un parell d'article publicats en el segon número de **L'APAGAFOS**. En l'article *La dona al cos de bombers: tres dècades de lent degoteig*, publicat a la pàgina 14 volem afegir que quan es va constituir el Cos de Bombers Voluntaris de la Poble de Segur i Comarca, l'any 1976, en formaven part dues dones, concretament l'arquitecte tècnica Josepa Moré i l'ATS Carme Coll. Posteriorment i, per diverses raons, es van desvincular del Cos de la Poble de Segur.

També volem ampliar informació sobre l'article *Accident de tren a Les Franqueses del Vallès el 1979*, publicat en la pàgina 12. En aquest accident, també van treballar 25 membres dels Bombers de Barcelona, a més dels Bombers de la Generalitat.

IMATGES

Bombers de Tàrraga l'any 1885. Procedència de la fotografia: Arxiu Bombers de Tàrraga.

Bombers de Rubí a finals del segle XIX. Procedència de la fotografia: Arxiu Bombers Rubí

IMATGES

Bombers de Lleida amb l'autoescala l'any 1944. Procedència de la fotografia: Arxiu Bombers Lleida

Bombers de Manresa en la dècada dels anys '50 del segle XX. Procedència de la fotografia: Publicada en el llibre: Garcia i Casarramona, Gal·la. Els Bombers a Manresa: 150 anys d'història. 1853-2003

